

Voorzichtige start van griep epidemie

Een uitgave van: Nationaal Influenza Centrum (NIC): Rotterdam (Erasmus MC), Bilthoven (RIVM); Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (Nivel)

Nieuwsbrief Influenza- Surveillance 2018-2019

Epidemiologische influenzasituatie in Nederland

De griep epidemie van het seizoen 2018-2019 in Nederland is begonnen (figuren 1 en 2). De afgelopen twee weken was er een kleine verhoging van het aantal patiënten dat zich bij de huisarts heeft gemeld met een influenza-achtig ziektebeeld (IAZ), gecombineerd met detecties van influenzavirus in keel- en neusmonsters van een deel van deze patiënten (figuur 3). Dit is de tweede achtereenvolgende week dat de klinische influenza-activiteit boven de epidemische grens van 5,1 patiënten met IAZ per 10.000 inwoners ligt, met 7 patiënten met IAZ per 10.000 inwoners in week 51 en 6,3 in week 50. In een toenemend aandeel van deze patiënten werd een influenzavirus gevonden (figuur 3) en dus is de start van de griep epidemie van 2018-2019 een feit. Bij de merendeels jonge patiënten met IAZ, die het meest gezien worden bij de huisarts (figuur 5), wordt voornamelijk vooral respiratoir syncytiaal virus (RSV) gevonden.

Influenzavirusdetecties

In week 51 van 2018 werd in de 13 door Nivel-peilstation huisartsen afgenomen monsters van patiënten met een IAZ 3 keer (23%) een A(H1N1)pdm09 influenzavirus gedetecteerd (figuur 3) en daarnaast 5 keer (38%) een RSV. In alle in dit seizoen sinds week 40/2018 door de peilstations afgenomen influenzavirus-positieve monsters van IAZ-patiënten werd 7 maal (70%) een A(H1N1)pdm09 influenzavirus aangetroffen, 2 maal (20%) een A(H3N2) influenzavirus, 1 maal (10%) een influenza B virus van de Yamagata-lijn en nog geen influenza B virus van de Victoria-lijn.

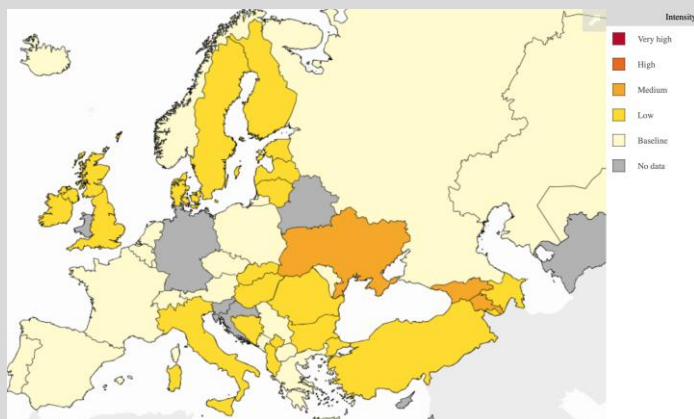
Van de 45 door diagnostische ziekenhuislaboratoria bij het NIC aangemelde influenzavirussen sinds week 40 waren er 39 (87%) van het A-type en 6 (13%) van het B-type (figuur 4). Van de 23 verder getypeerde influenza A-virussen behoorden er 18 (78%) tot het A(H1N1)pdm09-subtype en 5 (22%) tot het A(H3N2)-subtype. In de laatste twee weken, week 50 en 51, werden uitsluitend influenza A-virussen aangemeld, maar deze zijn als gevolg van de feestdagen nog niet verder getypeerd.

De diagnostische ziekenhuislaboratoria rapporteren in de virologische weekstaten sinds week 47 een gestage toename van het wekelijkse aantal influenzavirus detecties (figuur 6); voor week 51 hebben echter nog maar de helft van de laboratoria gerapporteerd.

De start van het 2018-2019 griepseizoen wordt dus gedomineerd door influenza A(H1N1)pdm09 virussen. Verwacht wordt dat de vaccincomponent (een A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-achtig virus) goede antigenen gelijkenis vertoont met de epidemische virussen.

De situatie elders op het noordelijk halfrond

In verschillende landen in **Europa** neemt de influenza-activiteit ook langzaam toe (zie onderstaande figuur). Het percentage monsters waarin influenzavirus werd waargenomen in Europa was in week 50 18%. Zowel in de huisartsensurveillance als in de ziekenhuizen werden vooral type A influenzavirus detecties gemeld, waarvan het merendeel A(H1N1)pdm09 influenzavirussen. (Bron: ECDC/WHO, [Flu News Europe](#))

In de **Verenigde Staten** is het aantal patiënten met IAZ al enige weken net boven de baseline, met een toenemend aantal influenzavirus detecties. Hier werden ook vooral A(H1N1)pdm09 influenzavirussen gedetecteerd, hoewel de laatste weken in de zuidelijke staten A(H3N2) influenzavirussen in opkomst waren. In **Canada** was het beeld vergelijkbaar met dat in de Verenigde Staten en Europa, met een milde start van een griep epidemie die voornamelijk gedomineerd lijkt te worden door A(H1N1)pdm09 influenzavirussen. (Bronnen: Amerika: [CDC Weekly FluView Report](#); Canada: [Fluwatch Weekly influenza reports](#))

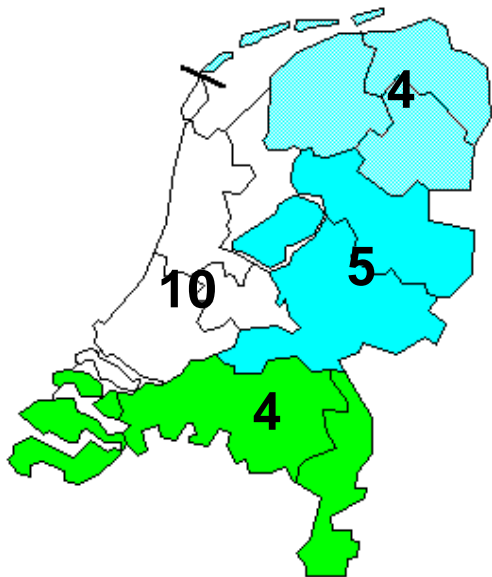

Fig. 1. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde influenza-achtige ziektebeelden (IAZ) per 10.000 inwoners per regio in week 51 van 2018 (bron: Nivel, voorlopige gegevens).

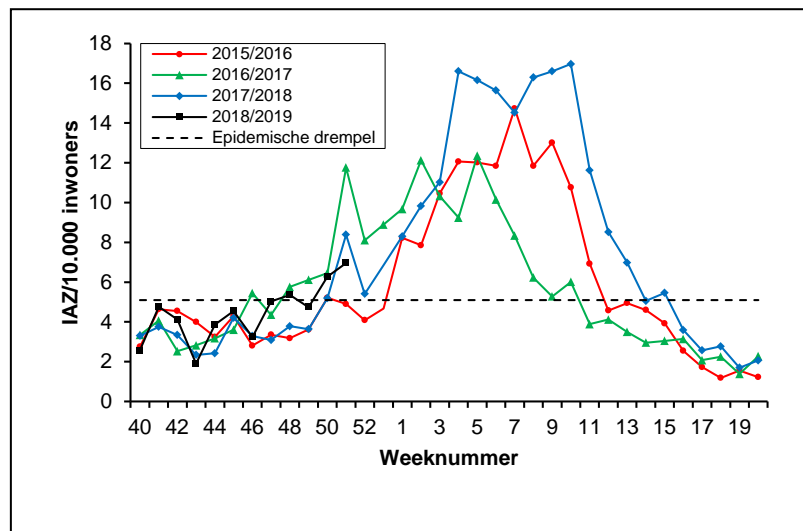

Fig. 2. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde patiënten met IAZ in 2015-2019 per week en per 10.000 inwoners (bron: Nivel). De stippellijn geeft de epidemische drempel weer.

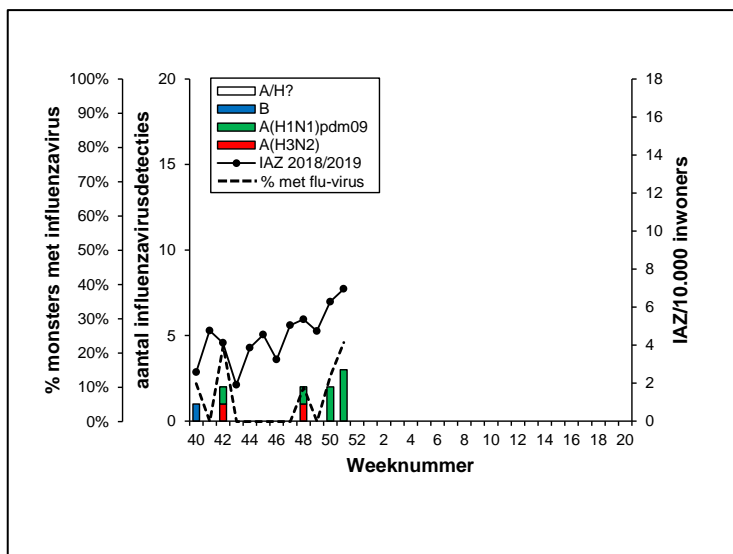

Fig. 3. Aantallen monsters van huisartspatiënten met een IAZ waarin influenza virus is gedetecteerd en het percentage monsters waarin een influenza virus werd aangetroffen (y-assen links), en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (y-as rechts) (bron: resp. RIVM en Nivel).

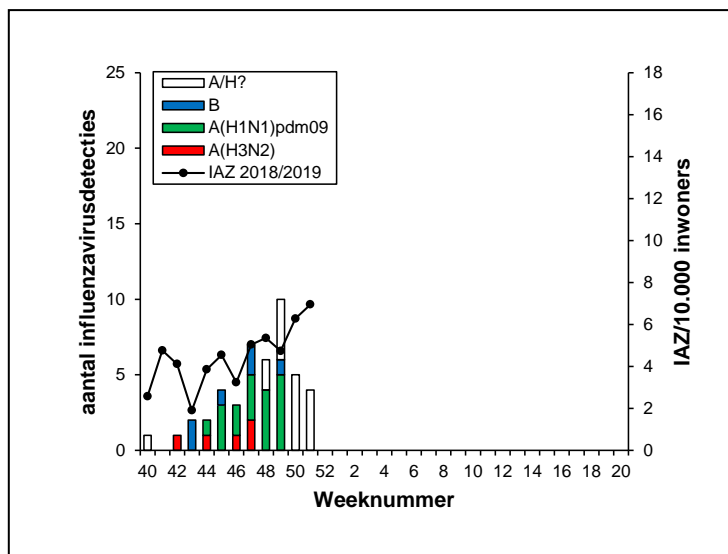

Fig. 4. Aantallen door Erasmus MC gedetecteerde virussen in vanuit diagnostische laboratoria naar Erasmus MC opgestuurde monsters (y-as links) en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (y-as rechts) (bron: resp. EMC en Nivel).

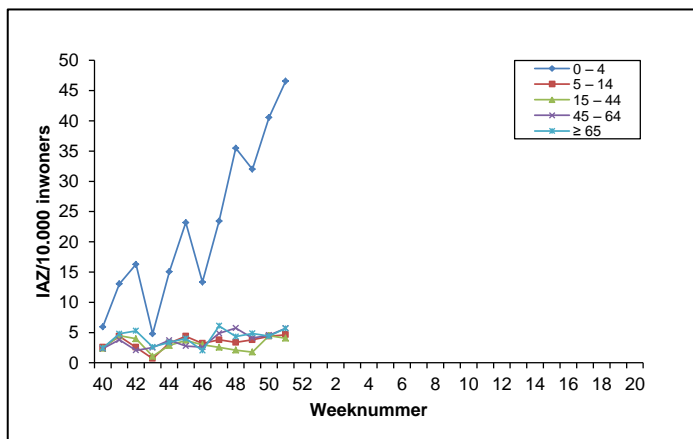

Fig. 5. Leeftijdverdeling van door peilstation-huisartsen geregistreerde patiënten met IAZ per week en per 10.000 inwoners (bron: Nivel).

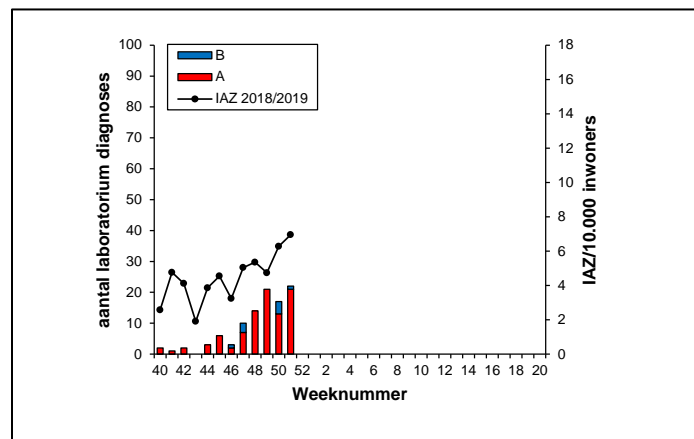

Fig. 6. Aantallen diagnoses van influenzavirus infecties gerapporteerd door de diagnostische laboratoria deelnemend aan de virologische weekstaten (y-as links) en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (y-as rechts). De laatste week is altijd een onderrapportage omdat op moment van data extractie nog niet alle laboratoria hun data hebben gerapporteerd (bron: resp. virologische weekstaten en Nivel).

Samenstelling van het influenzavaccin voor het seizoen 2018/2019

- A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-like virus;
- A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-like virus;
- B/Colorado/06/2017-like virus (B/Victoria/2/87 lineage);
- B/Phuket/3073/2013-like virus (B/Yamagata/16/88 lineage)

Voor trivalente vaccins wordt de B-component van de Victoria lijn aanbevolen. In Nederland volgt het Nationaal Programma Grieppreventie voor 2018/2019 het WHO advies trivalente vaccins.

Eerste nieuwsbrief dit griepseizoen, laatste van 2018

Wij danken allen die op enigerlei wijze bijgedragen hebben aan de influenzasurveillance in Nederland hartelijk voor hun inspanningen en hopen dat zij zich hiervoor in 2019 verder zullen inzetten.

Wij wensen iedereen een mooie jaarwisseling

Colofon

Deze Nieuwsbrief komt tot stand door samenwerking van de volgende instanties en personen:

Nivel, Utrecht
 Dr. Gé Donker, huisarts en epidemioloog
 Coördinator peilstations, Nivel Zorgregistraties eerste lijn
 Dr. Mariëtte Hooiveld

NIC: Prof. dr. Marion Koopmans, directeur

Erasmus MC, Rotterdam
 Prof. dr. Ron Fouchier

RIVM, Bilthoven
 Dr. Adam Meijer
 Drs. Marit de Lange
 Dr. Anne Teirlinck

Redactiesecretariaat:
 Maria Silva
 Nationaal Influenza Centrum
 Afdeling Viroscience, Erasmus MC, Postbus 2040,
 3000 CA Rotterdam

De Nieuwsbrief ook op Internet:
<http://www.erasmusmc.nl/viroscience>
<http://www.nivel.nl/griepmonitor>
https://www.rivm.nl/Onderwerpen/G/Griep/Surveillance/Stand_van_zaken_griep

**Nieuwsbrief
 Influenza-Surveillance
 2018-2019**